

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Cene

V sadni trgovini je nastal majhen zastoj, ker se je za avgust določena količina sadja v Nemčiji že izvozila, Nemci pa še niso izdali novih uvoznih dovoljenj. Cena sadja na trgih po drugih državah je čvrsta in bo tako najbrž ostalo, zaradi pomanjkanja sadja drugod. Na domačem trgu so pa zaradi nestabilnosti nemške marke

cene nekoliko popustile. Trgovci so se dogovorili, da zaradi nestabilnosti marke (razlika 10 par pri 1 kg jabolka) sadja pri kmetih ne bodo dražje plačevali kot po 2.50 din, postavljeno na železniško postajo pa 2.90 din za 1 kg. Toda potom organizirane prodaje sadja se je kmetom posrečilo, da so vplivali na trgovce tako, da so ti sadje plačevali pri Sv. Lenartu v Slov. goricah še vedno po 2.90 din, v Svecini po 2.85 din, na Gornji Poljskavi pa še vedno po 3 din za 1 kg. Vrednost nemške marke se na borzah že tudi dviga in tako lahko z gotovostjo računamo, da se bo sadje še vedno prodajalo po 3 din za 1 kg če ne še več. Za dober teden dni bo pa tudi Nemčija izdala nova uvozna dovoljenja za naše sadje.

Sadjarji, pamet!

Iz povedanega sledi, da se ni bati, da bi sadja ne mogli po ugodni ceni v letošnjem letu prodati. Cene na inozemskih trgih so čvrste in se bodo verjetno še dvignile, ker pač ostale evropske države letos nimajo sadja in ima Jugoslavija 42% celokupne evropske sadne letine. Zato, sadjarji, ne prenažite se pri prodaji sadja, saj ga boste še vedno lahko prodali. V nobenem primeru pa ne trgajte nezrelega sadja, katerega mora potem sadna kontrola zavrniti in kar trgovec navadno zvrne na vaše rame. Rano sadje se je že itak prodalo, jesensko in zimsko pa lahko čaka še dolgo na drevesu. Nekateri so tako nepočakani, da so šli trgati pozne zimske sorte (n. pr. šampansko reneto) in ko jim jih je sadna kontrola izvrnila, so se jokali. Raje bi naj bili prej bolj pametni, pa ne da so šli trgati nezrelo sadje v škodo sebi in vsem. Včasih so nas starši, če smo trgali in jedli nezrelo sadje, »nazgali« po zadnji plati in to bi zaslužili tudi tisti, ki nezrelo sadje trga in prodajajo, še bolj pa tisti nakupovalci, ki sadjarje zavražajo k takemu početju.

Prodaja krompirja

Zanimiv primer se je prigodil pri prodaji krompirja na Dravskem polju. Trgovci so jeli krompir nakupovati po smešno nizki ceni 50 par za 1 kg ter so v dobri veri, da bodo po tej ceni krompir dobili, naročili pri železniški upravi vagone za nakladanje krompirja. Toda delali so račun brez krčmarja. Kmetje so se spametovali tako, da nobeden ni hotel po tej ceni krompirja pripeljati. Na postajah so čakali prazni vagoni štiri dni, ne da bi bili trgovci naložili količjak krompirja. Videč, da iz te moke ne bo kruha, so vagone po štirih dneh čakani odpovedali; seveda so morali naročene pa neuporabljene vagone plačati, prav tako pa tudi za prostor, kjer so vagoni stali. Takega enotnega postopka si je povsod železi in kmalu bo jasno viden uspeh.

Posledice slinavke in parkljevke

Ta nevarna živinska kuga je žal zajela tudi naše kraje. Prišla je deloma s Hrvaškega, na severu v Prekmurju pa z Mažarskega. Banovinsko poročilo navaja kot okužene sledeče kraje: Okraj Laško; Pleske, občina Hrašnik-Dol, Loke, občina Trbovlje; okraj Lendava; Mostje, občina Genterovci; Mostje kolonije, Radmožanci, občina Genterovci; Kamovci, občina Genterovci in Dobrovnik; okraj Radovljica; Bohinjska Bistrica, Breg, Vrba. Dalje se je pojavila slinavka v mariborski okolici, in sicer v Bohovi, kjer je okuženih nekaj dvorcev.

Posledice slinavke so hude. V okrajih, kjer se je bolezen pojavila, so prepovedani vsi živinski in svinjski sejmi. Tudi mariborska občina je mestne sejme prepovedala, obenem pa se ne sme goniti skozi mesto nikaka živina. Za našo živinsko trgovino je kuga zelo pogubna. Tako so sedaj prepovedali čehoslovaki uvoz naše živine. Iz Prage poročajo, da je prepoved uvoza in tranzita prežvekovalcev ter prašičev iz Jugoslavije razširjena na vse okraje iz drinske in donavske banovine, nadalje še na celo vrsto okrajev, predvsem v savski banovini, med njimi pa so tudi trije slovenski okraji: Dolnja Lendava, Laško in Radov-

ljica. Nadalje je uvozna prepoved razširjena tudi na celo vrsto okrajev v bivši Avstriji.

Kako pogubna je kuga tudi za gospodarsko napredne države, kjer se borijo proti njej z najnovejšimi sredstvi, dokazujejo najbolj sledeče številke: Po stanju dne 15. avgusta je bilo s slinavko in parkljevko okuženih na področju nekdanje Nemčije 714 okrajev s 15.252 občinami in 147.208 dvorci. V nekdanji Avstriji je okuženih 36 okrajev, 342 občin in 6068 dvorcev, od tega v 94 občinah in 2787 dvorcih na novo. Pri tem pa moramo pomisliti, da se Nemci že nad leto dni borijo s to kugo. Tem težavnější bo borba pri nas. Izvajati jo je treba z vso energijo in doslednostjo.

Izgledi za prodajo hmelja

Po poročilu banovinske hmeljske komisije so se hmeljski nasadi v drugi polovici junija zelo popravili, vendar je potem suša razvila pričakovani razvoj. Hmelj je dobro dozorel ter se sedaj vrši obiranje s polno paro. Letošnji pridelek se računa na 16.000 stotov, dočim je znašal lanski 23.222 stotov. Za naš hmelj je že veliko zanimanje ter je že prišlo do prvih trgovskih zaključkov — po 25 din za 1 kg. Na Češkem računajo, da bodo pridelali letos 15% manj hmelja kot lani, kakovost pa bo izborna. V Nemčiji bo pridelek približno isti, Poljska pričakuje izredno dobro letino in samo v Jugoslaviji bomo imeli — kot že povedano — 30% slabšo letino kot je bila lanska.

Trgovina z živino

Kot že zgoraj omenjeno, je trgovina z živino zelo v zastoju zaradi slinavke in parkljevke. V ogroženih krajih so ukinjeni vsi sejmi, izdajanje živinskih potnih listov, živina se ne sme goniti iz kraja v kraj, da ne prenaša nevarnih kali boleznih in tako trgovina sedaj močno počiva. Na zdnjih sejmih pa so bile dosežene sledeče cene:

Ptuj: volli 3.50—5 din, krave 2.40—4.70, bikli 3.50—4.25, junci 3.75—4, telice 3.25—5, teleta 6.50 din. — Ljubljana: volli 5.50—6, 4.50—5.50, 4—4.50 din, telice 5.50—6, 4.50—5.50 in 4—4.50, krave 5.50, 4—4.25 in 2.50—3.50, teleta 7 in 6 din. — Kranj: volli 6.25, 5.50 in 5 din, telice 6.25, 5.50 in 4.75 din, krave 5.25, 4.50 in 4 din, teleta 8.50 in 7 din. — Sevnica: volli 4.50—6, krave 4—5, junci 4.50—5.50, telice 4.50—5.50, bikli 4.50—5 din.

Svinje

Kar smo povedali za živino, velja tudi za trgovino s svinjami, ki je zastala, da se živinska kuga preveč ne razširi. V Ptujju so se prodajale plemenite svinje po 6.80 do 7.25 din, pršutarji po 7.50 do 8 din 1 kg, 6—12 tednov stari prasci po 110 do 190 din. Na Gorenjskem so špeharji po 10.25, pršutarji po 8.50—9 din 1 kg, 6—8 tednov stari

pujski so po 145 do 235 din. — V Posavju so debele svinje po 8—10 din za 1 kg, mladi pujski po 160 do 200 din za glavo.

Drobnica

Ovce in koze se trgujejo navadno počez, vendar pa tako, da se preračuna cena za ovce po živi teži 3—4 din za 1 kg.

Surove kože — ovčja volna

Goveje surove kože so po 8—10 din, telečje po 11 din, svinjske po 6 din 1 kg. — Neoprana ovčja volna je po 24—26 din, oprana po 34 do 36 din za 1 kg.

Mariborski trg

Na trg v soboto, 27. avgusta, so pripeljali 24 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 6—12 din, špeh 13—15 din. Kmetje so pripeljali štiri voze krompirja po 75 par do 1.50 din, dva voza čebule po 1.50—4 din, česen 3—6 din, dva voza zelja 0.50—4 din, kisló zelje 4 din, kumarce 0.25—1 din za komad, paprika 10 komadov 1 din, kartofola komad 1—6 din, ohrovt komad 0.50 do 2 din, hren 1 kg 8—9 din, buče komad 0.50 do 2.50 din, paradizniki 2—4 din, glavna solata komad 0.50—1.50 din, fižol v stročju kup 2—3 din, grah v stročju kup 1 din, jabolka 1 kg 3—6 din, hruške 4—10 din, slive 8—10 din, breskve 6 do 14 din, grozdje 6—12 din, luščeni orehi 36—38 din. Na trgu je bilo šest vreč pšenice po 1.50—1.75 din, sedem vreč rži po 1.50—1.75 din, devet vreč ječmena po 1.25 din, osem vreč ovsa po 1 din, sedem vreč prosa po 2 din, šest vreč ajde po 1.50 din, 14 vreč fižola po 1.50—2.50 din. Mleko 1.50 do 2 din liter, smetana 10 din, surovo maslo 24, čajno 28—32 din, domač sir 8—10 din, jajca komad 0.50—0.80 din. Prinesli so 154 kokoši po 18 do 25 din, 864 piščancev po 18—50 din, 18 rac po 10—20 din, 15 domačih zajcev po 5—20 din.

Odgovor na vprašanje

M. S. Motnik. Vse moljivo žito iznosite iz žitnice ali iz kašče, večkrat premešajte, najbolje pa je, če ga prečistite na čistilniku. Nazadnje denite žito v vročo krušno peč ali v sušilnico za sadje s toploto 50 do 54 stopinj Celzija, pri čemer se zamore vsi molji. Pri nesemenskem žitu je lahko toplota celo večja, da se molji sigurneje ugonobe, pri semenskem žitu pa toplota pod nobenim pogojem ne sme presegati 54 stopinj, kajti če bi se toplota dvignila nad 54 stopinj, bi takšno žito ne kalilo. Nato razkužite še žitne shrambe. Stene in tramove pobelzite z močnim apnenim beležem, pod in zaboje pa umijte z močnim lugom. Tudi vreče, v katerih se žito hrani in prenaša, se naj operejo v lugu. Končno se žitnica, oziroma kašča zažvepla, kot smo opisali v julijsti številki »Kmečkoga dela«. Šele v tako razkužene prostore lahko spravite žito, ki je bilo razkuženo v peč, oziroma v sušilnici.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Draginjske doklade za rodbino odpuščenega podčastnika. I. Maček. Ako je bil orožniški podčastnik odpuščen iz službe (pa čeprav po Vašem opisu po nedolžnem) iz razloga, ki ste ga navedli, mu ne pritiče pravica do pokojnine. Ohranil bi jo le, ako bi imel 20 let državne službe in bi ga za to predlagal poveljnik orožništva. Zaradi tega tudi rodbina tega podčastnika žal nima pravice do kakih draginjskih doklad. Paragrafi, katere navajate, sicer veljajo, a ne določajo ničesar v prid omenjenemu podčastniku, niti v prid njegovi nedolžni rodbini.

Inženjerska podčastniška šola v Šabcu. Jože L. Za sprejem v to šolo praprte lahko, ako ste jugoslovanski državljan, rojen med 1. januarjem 1917 in 31. decembrom 1920, samski, dobrega vedenja, ako ste dovršili vsaj ljudsko šolo in imate dovoljenje staršev ali varuha. Vložiti je prejšnje pri poveljstvu pristojnega vojnega okrožja čimprej, ker morajo biti prošnje do 15. septembra poslane v Šabac.

Bolničarska podčastniška šola v Nišu. Jože L. Pogoji za sprejem v to šolo so v glavnem isti kot za inženjersko šolo, s to razliko, da se sprejemajo tudi prosilci, rojeni v letu 1921. Prošnjo je vložiti do 10. septembra pri upravniku navedene šole v Nišu (lahko tudi po pošti).

Obljuba odstopiti (podariti) njivo. Naročnik. Obljuba daritve brez takojšnje prepodaje podar-

jenega predmeta je neveljavna, ko ni bila napravljena v obliki notarskega zapisa. Po našem mnenju mačeha ne more zoper Vas ničesar ukreniti, ker ona s tem, da je Vas določila za prevzemnika za nizko ceno, ni bila oškodovana, ako ni imela nikake pravice do zapuščine. Seve, ako bi bil prišel del izročnine njej v prid, bi ji morali povrniti razliko med pravo vrednostjo in nižjo izročnino, ker niste izpolnili obljube, zaradi katere je ona znižala izročnino. — Vrednost zlatega goldinarja znaša danes 30 dinarjev. Višino izročnine pa bi se moralo določiti v sorazmerju s tedanjo in sedanjo vrednostjo izročnega posestva.

Za banovinsko cesto odstopljen vinograd — višina odškodnine. M. P. O priliki dogovorov radi odkupa Vašega vinograda za banovinsko cesto ste podpisali zadevno listino, ki je vsebovala višino odškodnine. Pravite, da je o odškodnini le za zemljišče in vprašate, ali ste upravičeni zahtevati odškodnino tudi za 500 najbolj zlahtnih trsov, ki so rasti na odstopljenem svetu. — Pri ocenitvi vinogradnih parcel tvori število in kakovost trsov le podlago za ocenitev, ni pa navada, da bi se cenilo zemljišče posebej in trse posebej; nasprotno je v vrednosti, ki se jo določi za kako vinogradniško parcelo, vsebovana tudi že vrednost trsov. Ako ste bili zadevno v kak zmoti, ta nikakor ni opravičljiva, zaradi česar s silo, odnosno s pritožbo ne bo predvidoma ničesar doseči. Verjetneje bi vam utegnili pomagati prošnja za naknadno zvišanje odškodnine, ako je slednja res prenizka.